

Ledelsens beretninger ved skolens ordinære generalforsamling 16. april 2024

Forstander Anna Ilum Nielsen

Kære Generalforsamling

Sdr. Nærå Fri-og Efterskole og børnehus hviler på et værdigrundlag, hvor vi bla. beskriver livsmodet, som noget der opøves gennem faglig og kreativ udfoldelse og ønskes bevidstgjort gennem de demokratiske processer.

Netop fagligheden og den kreative udfoldelse er på den landspolitiske skoledagsorden netop nu. Og det glæder mig, for vi har brug for en skole, hvor netop børnenes livsmod er i afgørende fokus.

For nogle år siden havde jeg en diskussion med en forælder, der mente, at der i friskolen blev brugt for meget tid på kreative læreprocesser. Denne forælders argumentation var, at hendes barn ikke kunne få et job i et supermarked, hvis hun bare havde lært at være et godt menneske, men ikke havde lært at regne. Min argumentation var, at jeg ser det som skolens opgave at styrke børnenes livsmod, deres selvopfattelse og deres oplevelse af, at læring er mere end noget målbart. Vi skal tilbyde børnene oplevelser af både faglig og æstetisk art, vi skal give børnene mulighed for at se og opleve sig selv som en del af et fagligt og et socialt fællesskab, hvor vi til sammen kan mere, end hvis vi gjorde tingene hver for sig. For selvfølgelig er fagligheden vigtig. Den skal være i orden, og for at den kan være det, skal der være et fundament af grundlæggende trivsel.

Denne diskussion er igen aktuel i den nye politiske aftale om folkeskolen.

I sine overskrifter giver den nye politiske aftale indtryk af, at undervisningsministeren ønsker en skole, hvor det er muligt at gøre det, der giver mening i det aktuelle lokalmiljø på den aktuelle skole, hvor man befinder sig. Og det glæder mig. Et af de nøgleord, jeg hæfter mig ved er frihed.

Den frihed, som er så afgørende for de frie skoler, ser endelig ud til også at kunne blive noget, som folkeskolerne kan nyde lidt mere af, end de kan nu. Og det glæder mig, hvis vi kan se frem imod en undervisningssektor, hvor beslutninger træffes, fordi de giver mening. Hvor rammerne for lærernes undervisning udarbejdes, så de giver mening. Og hvor elevernes hverdag formes, så den giver mening. Det vil komme os alle sammen til gode at opleve en større grad af tillid til, at dem der er ude på skolerne ved bedst, hvad der er behov for på skolerne. Ligesom vi gør det i de frie skoler.

Mathias Tesfaye vil helst ikke kalde det reform. Og fra mit ståsted på Sdr. Nærå Fri- og Efterskole, så ser jeg heller ikke en reformation for mig. Jeg ser en anstrengelse for igen at give skolerne og lærerne den tillid, de fortjener, og lokalt

hos os genkender jeg rigtig meget af det, vi allerede gør. Og så ser jeg muligheder for, at der er områder, der får lov at blive udviklet.

Som sædvanlig deler vi beretningen op i de tre afdelinger; børnehus, friskole og efterskole. Jeg starter med efterskolens første halvdel af 2023, og herefter tager Lisbeth over. Så går vi videre til børnehuset og SFO ved Majbrit, og til slut tager jeg friskolen inden jeg runder den pædagogiske beretning af. Fremadrettet vil det selvfølgelig være Jesper, der står for friskolen.

Efterskolen januar-juli 2023 ved Anna Ilum Nielsen

I efterskolen havde vi en svær start på 2023. Der var nogle sygdomsmeldinger, der var afsked med Mikael og Johnnie. Der var usikkerhed om, hvordan fremtiden så ud, og hvilken retning skolen skulle bevæge sig i. Vi havde god ekstern hjælp fra Anette Ingemannsen og Asbjørn Nielsen. Og da Asbjørn fik andet job, blev Martin Høegh konstitueret som efterskoleleder.

Både Martin og de øvrige efterskolelærere fortjener en kæmpe anerkendelse. Der var stor hjælp at hente fra personalet i efterskolen, der viste en stærk vilje til at komme godt sammen og igennem den svære tid. Det er jeg meget taknemmelig for.

Lige fra vikartimer til elevoptag og svære samtaler. Alt sammen trådte I til med at løse. Samtidig med at der blev lavet god efterskole for vores elever. TAK for det.

I februar fik vi meddelelse fra STUK om, at efterskolen var udtaget til risikobaseret tilsyn med stå-mål-med-kravet på baggrund af tidligere års karaktergennemsnit og løfteevne.

STUK er grundige, og de stillede mange spørgsmål. Og i den proces blev jeg rørt over den hjælpsomhed og villighed, der var fra efterskolens ansatte til at besvare alle de mange spørgsmål. Det var uden tvivl meget afgørende, at I, der er en del af dagligdagen i efterskolen, hjalp med at besvare STUKs spørgsmål. Efter nogle tilsynsbesøg og samtaler med ledelsen, konkluderede STUK i efteråret 2023, at efterskolen opfylder stå-mål-med-kravet.

I foråret startede vi en grundig ansættelsesproces op. Og efter grundigt arbejde med beskrivelse af efterskolelederens opgaver og efterfølgende ansættelsessamtaler, var det med stor glæde, at vi kunne offentliggøre, at efterskolens nye leder var Lisbeth Teglbjærg. Lisbeth kom med erfaring fra både Ungdomsskoleverdenen og efterskoleverdenen. Og det er dejligt at se, hvordan Lisbeth med overskud og sikkerhed fra dag ét har arbejdet målrettet som vores efterskoleleder. Hjerteligt velkommen til dig Lisbeth. Og nu giver det mening, at du overtager beretningen for efterskolen.

Efterskolen august-december 2023 ved Lisbeth Teglbjærg

Kære alle sammen

Tak fordi I har taget godt imod mig. Jeg tiltrådte stillingen som efterskoleleder d.1. august 2023. Derfor vil denne del af ledelsesberetningen beskrive efterskolen og det indhold, der har været pr. 1. august og frem til i dag. Jeg vil også sige lidt om hvilket fokus vi har i efterskolen nu og hvilke tanker vi gør os fremadrettet.

Opstart: Vi startede dette skoleår med 86 elever og sensommeren og efteråret gik med opstart af et nyt elevhold. Det er helt afgørende at komme godt fra start og skabe gode relationer til elever og forældre, når vi har en ramme på 10 måneder. Det foregående skoleår var afsluttet med nogle sygemeldinger og vikarierende personale, så vores fokus var, at gøre mere af det, der fungerer godt, og holde fast i den plan, der var lagt for dette skoleår.

Martin Høegh Andersen var fortsat konstitueret efterskoleleder frem til årsskiftet. I starten var det en konstellation, som jeg lige skulle vænne mig til, for hvem er så lederen her? Det viste sig dog hurtigt, at det gav god mening at være to om opgaverne. Det gav ledelsesmæssigt overskud til at drive efterskolens hverdag og samtidig håndtere den sideløbende opgave med personaleledelse og lovpligtige administrative opgaver, som havde brug for ekstra opmærksomhed. Martin har fra årsskiftet fået opgaven som souschef og fortsætter med at have ansvar for en del af ledelsesopgaverne samtidig med, at han har undervisning.

I dag vil jeg sige: "Det går godt på Sdr. Nærå Efterskole."

Lærere, kontorpersonale, pedeller og køkkenpersonale udfører opgaverne ansvarsfuldt og godt. Ud over det daglige arbejde på skolen spirer der ind imellem overskud til at arrangere sociale arrangementer, og for mig er det et godt tegn. Er lærerne i trivsel, og er der god stemning og god tone, kan det mærkes hos eleverne. Jeg ser det i hverdagen, på linjefag og valgfag i timerne, på vores rejser, til gymnastikopvisning og til performance, det er fantastisk, hvad I har skabt sammen med eleverne. Jeg glæder mig til det næste kapitel sammen med jer alle. Vi har sagt farvel til et par kolleger, som har fået nyt arbejde og Jens, som er gået på pension efter 17 år på skolen.

Gennemsnits - frafaldsprocenten af elever er på landsplan 13%, på Sdr. Nærå Efterskole er den lige nu 12%. Det er en ubekendt faktor i planlægning og gennemførelse af skolens program, som vi løbende må tilpasse os efter.

Vi ruster os til en efterskolefremtid, hvor det opleves, at stadig flere unge har ondt i livet. Derfor har vi 5 medarbejdere på Me & We kursus, hvor formålet er at styrke unges sociale kompetencer, relationer og fællesskaber. Derudover vil vi løfte fagligheden på områderne ordblindhed og angst. Det gør vi gennem efteruddannelse i det kommende skoleår.

Endnu engang er 10. klasse til debat. Ind imellem er der nogen, der rasler med den sabel. Reform Kommissionen er d. 3. maj kommet med anbefalinger til reformer af uddannelsessystemet blandt andet at afskaffe 10. klasse. På Sdr. Nærå Efterskole tilbyder vi 9. og 10. klasse. I år er $\frac{3}{4}$ af skolens elever i 10. klasse.

Vi læner os op ad den forskning der er på området, som viser: Der er større sandsynlighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse og lavere risiko for frafald, når du har gået i 10. klasse på efterskole.

Kilde: [Moos-Bjerre, 2022](#)

Også forældre til efterskoleelever vurderer, at efterskolen har haft meget stor indflydelse på deres barns personlige, sociale og faglige udvikling

81 procent svarer, at deres barn har udviklet sig fagligt på efterskolen.

90 procent har udviklet sig socialt

97 procent drenge og 95 procent piger har udviklet sig personligt af efterskoleophold.

Kilde: [Megafon, 2022](#)

Desuden har vi et øje på nye "vinde der blæser" i folkeskolen om afgangsprøver, mulighed for praktik og flere praktisk/musiske fag.

Vi følger udviklingen og deltager i debatten.

Tak for ordet!

Børnehus og sfo ved Majbrit Hindsgavl Nielsen:

Kære generalforsamling

"Hvorfor er vi her??"

Dette spørgsmål er der givetvis mange svar på, som selvfølgelig både hænger sammen med hvor "her" er i den givne situation - og hvem "vi" er..

Hvorfor er vi "her" - i Spar en fredag eftermiddag, er nok forholdsvis nemt at svare på, men der findes naturligvis også andre meget mere filosofisk eksistentielle svar på spørgsmålet "hvorfor er vi her" - sådan mere i retning af noget med meningen med livet..

Jeg tænker i aften på hverken Spar, eller filosoferer over meningen med livet, men på de svar der er på spørgsmålet, hvis man spørger medarbejderne i børnehuset og sfo'en "Hvorfor er vi her"?.

I begge huse er der engagerede pædagoger og medhjælpere, som brænder for at bidrage til en pædagogisk hverdag for jeres børn, som helt grundlæggende støtter op om det gode børneliv, hvor børnene møder tillidsskabende voksne, som giver barnet tryghed, omsorg og nærvær til at kunne udvikle sig til kompetente, selvstændige og demokratisk dannede små medborgere, som trives og udvikler sig - både som individ og i børnefællesskabet.

Dette sker både gennem stimulerende og udfordrende alderssvarende aktiviteter, at blive set som den man er af kærlige øjne, i den frie leg og når barn og voksen "bare" sidder og hygger i sofaen eller i hængekøjen.

Der er derfor vi er her! Og det er derfor vores dygtige medarbejdere kommer på arbejde dag efter dag.

Det pædagogiske samvær med både de helt små børn i vuggen og op til de ældste børn i 3. klasse giver mening, stimulerer og udvikler - også de voksne.

Børnehuset fyldte her d. 1/4 8 år, og det ganske særlige børnehus fællesskab har eksisteret lige så længe. Som i ethvert andet meningsfuldt forhold, går tingene dog også her lidt op og ned. Der findes tilmed et begreb - en 7 års krise..

Det seneste år har været præget af uro og travlhed i ledelsen. Udfordringerne har været til at få øje på, og det var forskelligt, hvordan man som medarbejdergruppe var rustet til at stå imod.

Vi har i børnehuset været ramt af sygemeldinger og deraf følgende mange vikarer. De gør det rigtig godt, men selvfølgelig kan det mærkes, at det ikke er den faste kerne som er på arbejde. Det rykker ved den pædagogiske stabilitet og trivslen.

Sikkert er det, at det har været en prøvende periode på mange måder i børnehuset og sfo'en, og det har krævet ekstra kræfter at holde den pædagogiske skrue i vandet.

Jeg vil gerne her benytte lejligheden til endnu engang at sige tak til hver og en af jer medarbejdere børnehuset og sfo'en for jeres dedikation og engagement - også i de perioder hvor det har stormet.

Det samme vil jeg sige til forældregruppen for deres store opbakning. Det er guld for os ansatte at mærke, at I står bag os.

Heldigvis er vi nu et meget bedre sted. Foråret er på vej (håber vi), alle er raske og friske (7-9-13) og vi kan se fremad med stor optimisme.

Hvis vi kigger fremad for børnehuset som helhed i det kommende år, ser vi frem til et år med masser af fed pædagogik og udvikling - naturligvis med udgangspunkt i den tilgang jeg beskrev i starten - både i den helt almindelige dagligdag, i emneuger som soluge, sanseuge, krible-krable uge osv.

Vi vil også kunne få øje på pædagogikken i vores traditioner som når husnisserne kommer på besøg til jul, når påskeharen taber sine æg og vi skal hjælpe med at lede efter dem (igen!!), når vi har afslutningsfest for de kommende stjernebørn og i mange andre situationer.

Der er igen i år afstemning i forældregruppen om madordning. Sidste gang blev det et "nej", men forskellen på ja og nej var kun en enkelt stemme, så det bliver spændende at se hvordan det går. Det er en proces som forældrerådet tager sig kærligt af.

I fritteren er vi et delvist nyt team. Man kan næsten fristes til at kalde det et dream team.

Ligesom i børnehuset ser vi frem til et spændende år med mange herlige aktiviteter. Vi voksne har lige så småt taget hul på en proces, hvor vi skal finde en model, der vil give os mulighed for at dykke ned i den kvalificerede forberedelse, når vi skal planlægge aktiviteter (hvorfor gør vi som vi gør, hvad forventer vi at få ud af det), og efterfølgende evaluere hvad der var godt, hvad vil vi tage med videre hvad skal vi lade ligge.

Vi forestiller os at vi vil få en endnu bedre fritter med endnu mere kvalificeret pædagogik, og at dette fokus samtidigt skal være fagligt tilfredsstillende og meningsskabende for personalet. Det er en proces jeg personligt ser meget frem til.

Her til sidst vil jeg gerne lige præsentere nogle nye medarbejdere, som er kommet til siden sidste generalforsamling:

I børnehuset har vi budt Thomas og Margit velkommen, og i sfo'en er det Else Marie og Lenette som er de nye piger i klassen.

Hjerteligt velkommen til jer alle fire - vi er meget glade for at have jer med i vores lille fællesskab

Mathilde fra sfo'en kommer tilbage fra barsel omkring sommerferien og det glæder vi os selvfølgelig til, men, på det tidspunkt ser det så desværre ud til at vi skal sige farvel til Pernille S, men det bliver ikke med vores gode vilje. Du har ydet en kæmpe indsats, og vi har været - og er fortsat meget glade for at du er en del af vores sfo.

Vi har også sagt velkommen tilbage til Pernille Forup, som lige før vendte tilbage fra barsel. Det er skønt, at have dig tilbage.

.

Slutteligt vil jeg sige tak for samarbejdet i år til jer i bestyrelsen og til mine lederkollegaer. Især selvfølgelig dig Anna som har været med hele vejen, men også til vores sidst ankomne kolleger Lisbeth og Jesper. Jeg ser frem til samarbejdet med jer i det kommende år.

Det var alt for mig - tak for ordet.

Friskolen ved Anna Ilum Nielsen

I friskolen har 2023 været båret af mantraet: det skal give mening. Vi havde planlagt, at året skulle starte med et fælles teaterprojekt. Men skæbnen ville, at vi oplevede en del længerevarende fravær i forrige skoleår. Det betød, at der var en del nye folk i midlertidige i ansættelser. Og de gjorde det godt. Men det trækker veksler på det faste personale, når der er færre, der erfarne i huset, som kender til baggrunden for fx et projekt som teaterprojektet. Derfor blev projektet udskudt. Det var en grundig afvejning af, hvad det ville betyde at udskyde projektet over for hvad det ville betyde, at gennemføre det. Og analysen endte med, at risikoen ved at gennemføre projektet var for stor. De folk, der trak et stort læs, havde ikke brug for, at læsset blev endnu større. Og derfor udsatte vi det. Det blev kommunikeret ud til jer forældre, og tak for de mange positive tilkendegivelser fra jer. I fandt det også vigtigt, at vi passede på de ansatte.

Men en udskydelse af projektet betød ikke, at vi gik på kompromis med, hvad det er, vi gerne vil. Tvært imod vil jeg sige. For de ansatte i friskolen er der en stor ære i at lave god skole, og der er en stærk vilje til at få ting til at lykkes. Eleverne i friskolen bliver til stadighed mødt af nærværende voksne med noget på hjerte.

Når de i 0. klasse ruger kyllinger ud, når overbygningen er på virksomhedsbesøg, eller når en klasse laver teater. Så har vi fat i noget essentielt. For det første tages der udgangspunkt i noget, der skal hjælpe elevernes oplevelse af, at det, de arbejder med, giver mening. Samtidig lærer de også om verden, om sig selv i verden og om deres kammerater. Viden bliver noget, de skaber sammen. Det er her faglighed og kreativitet smelter sammen -de forudsætter hinanden.

Vi har haft den store glæde at byde flere ansigter velkommen: Ane, som startede i marts, Britt som startede i oktober og Ines, der er startet i Dorthes barselsvikariat. Hjerteligt velkommen til jer. Hjerteligt velkommen til jer.

Og så for ganske nylig-efter endnu en grundig ansættelsesproces sagde vi velkommen til vores friskoleleder, Jesper. Med en lyserød skoletaske fyldt med gode råd fra børnene, en kaffekop og en stak invitationer bød friskolens elever og lærere Jesper velkommen. Det er en stor fornøjelse at mærke, hvor naturligt det er for både dig, Jesper og for friskolen at finde sammen og tage fat på at fortsætte med at lave god skole sammen.

Hans Henrik har været vores tilsynsførende siden 2018. Og han har derfor haft sin naturlige gang hos os i 6 år. Men efter 6 år skal man vælge en ny tilsynsførende, og derfor er det også tiden at sige tak for samarbejdet til Hans Henrik. Tak for alle de roser, du har strøet ud over os under dine tilsynsbesøg, for dit altid gode humør og for gode spørgsmål undervejs.

Og tak til jer forældre. For opbakning og forståelse, for anerkendelse og for jeres tillid. Den er uvurderlig for os.

Det er med en blanding af vemod og glæde, at jeg er nået til denne del af beretningen. For jeg har været utrolig glad for og stolt af at være en del af friskolen. Tak til jer fantastiske ansatte for at insistere på, at det ikke var noget problem, når båden gyngede lidt. I bevarede roen og kursen og formåede at være omsorgsfulde overfor hinanden og overfor mig undervejs. Jeg ved, hvor dejlig en rejse, I skal ud på sammen med Jesper ved roret, og jeg ønsker jer en fantastisk rejse. Jeg glæder mig til at følge med i den på lidt længere afstand.

Afslutning ved forstander Anna Ilum Nielsen

I ledelsen er vi endelig fuldtallige. 2023 har været et specielt år, og alle herinde har været medvirkende til, at vi kom godt igennem det. Det er ikke nogen hemmelighed, at når man har sygemeldinger og skal sige farvel til medarbejdere eller ledere, så er der nogle udgifter forbundet dermed.

Årets resultat, som Erik om lidt vil gennemgå viser også, at vi har haft et år med udfordringer. Og det har handlet om dels et lavere elevtal end budgetteret og uforudsete lønudgifter. Samtidig vil jeg fremhæve, at både ledelsen og bestyrelsen har fulgt økonomien tæt og taget nogle beslutninger, som bestyrelsen også tidligere har kommunikeret ud. nemlig at vi i ikke ser ind i et år med økonomisk

overskud, men et år hvor vi har gjort alt, hvad vi kunne for at værne om vores kerneopgave, så børnene har fået det tilbud, som I som forældre kunne forvente. Derfor glæder jeg mig også til, at vi sammen ser fremad. Vi har en stærk og seriøst arbejdende ledelsesgruppe.

Ledelse og bestyrelse har tæt økonomi-opfølgning, og der er fokus på medarbejder- og elev/børnetrivsel. Det er områder, der er afgørende for, at vi har vores dejlige skole, og derfor er jeg taknemmelig for det gode samarbejde med både ledelsen og bestyrelsen. Vi har i samarbejde taget vigtige og ansvarlige beslutninger, som gør, at det for mig er både godt og trygt at se fremad.

I ledelsen arbejder vi fortsat videre efter det ledelsesformål, vi udarbejdede i 2022. Vi har i tillæg til formålet formuleret en samarbejdsmodel. Modellen tager udgangspunkt i hvilke normer, vi finder afgørende for ledelsens arbejde. Normerne er:

- Vi søger efter løsninger sammen
 - vi anerkender og respekterer dem, vi taler om
 - Vi tager ansvar og holder hinanden ansvarlige
 - Vi gør det, der giver mening i forhold til kerneopgaven
 - Vi er nærværende i mødet med hinanden

Arbejdet med normerne er båret af psykologisk tryghed, refleksioner over vores arbejde og et værktøj, der kan bruges, hvis noget i samarbejdet går skævt. Det er afgørende vigtigt at have en fælles formuleret samarbejdsmodel. Faktisk er modellen omsættelig i alle former for samarbejde på matriklen.

Jeg vil gerne slutte af med at sige tak fra hjertet. Tak til Majbrit, Lisbeth og Martin for, at vi kom godt ud af 2023 og sammen med bestyrelsen lavede et godt afsæt for et stabilt 2024.

Og også tak til bestyrelsen. Tak for det rigtig gode og respektfulde samarbejde, vi har sammen. Og tak for den tillid, I har vist mig.

Og til alle jer medarbejdere, der til daglig er bærere af den hverdag, vi har til fælles. Tak. Det er jeres arbejde, der bliver lagt mærke til og værdsat både i huset og ude af huset. Tak fordi I hver dag gør jer umage.

Dermed er den pædagogiske beretning for 2023 videregivet til generalforsamlingen. Tak for ordet.